

Statisztikai tájékoztató

Hajdú-Bihar megye, 2011/4

Tartalom

Bevezető	2
Gazdasági szervezetek	2
Beruházás	4
Mezőgazdaság	4
Ipar	5
Építőipar	6
Kereskedelmi szálláshelyek	7
Lakásépítés	8
Foglalkoztatottság, munkanélküliség	8
Keresetek	10
Népesség, népmozgalom	11
Közlekedési balesetek	11
Táblázatok	13

További információk, adatok (linkek)

Elérhetőségek

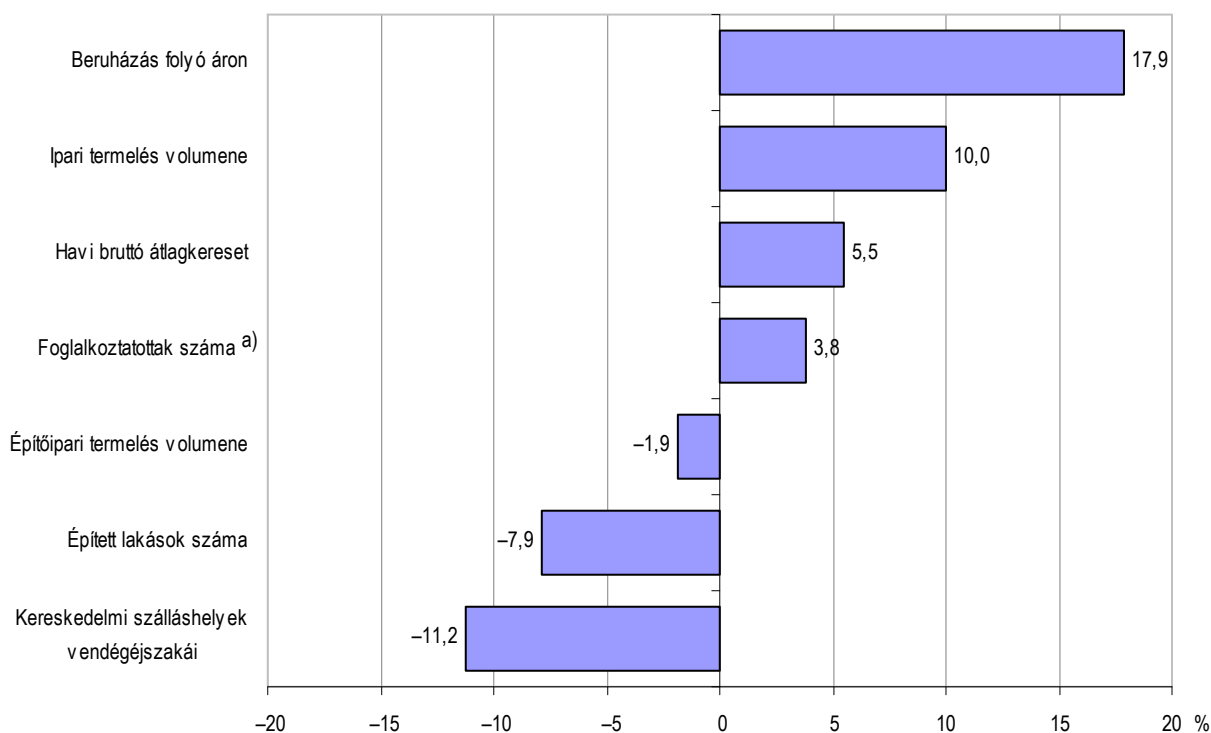
Bevezető

A rendelkezésre álló 2011. évi előzetes statisztikai információk a megyében a gazdaság egyes területein eltérő irányú folyamatokat jeleznek.

A gazdasági ágak közül az ipar produktuma nőtt a 2010. évihez képest a vállalkozások megyei telephelyi információi alapján. A növénytermesztés hozamai többnyire kedvezőbben alakultak az előző évekénél. December 1-jei állapot szerint a főbb haszonállatok közül szarvasmarhából és sertésből az egy évvel korábinál többet, baromfiféléből és juhból kevesebbet tartottak a megyében. Az év folyamán átadott lakások száma csökkent az alacsony bázishoz képest. A megyei székhelyű építőipar teljesítménye és a kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma ugyancsak alatta maradt az előző évinek. A gazdasági teljesítményt befolyásoló beruházások megyei székhelyű szervezeteknél számba vett teljesítményértéke folyó áron növekedett 2010-hez képest.

1. ábra

A megye fontosabb gazdasági jelzőszámainak változása, 2011. év
(előző évhez képest)

a) 2011. IV. negyedév az előző év azonos időszakához képest.

Az év folyamán a megye lakónépessége tovább csökkent, javarészt a természetes fogyásból adódóan. A KSH munkaerő-felmérése alapján 2011 IV. negyedévében a népesség gazdasági aktivitása kissé fokozódott az előző év azonos időszakához képest. A közlekedési balesetek száma 2011-ben mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

Gazdasági szervezetek

2011. december 31-én Hajdú-Bihar megyei székhellyel 97 400 gazdasági szervezetet tartottak nyilván, 3,1%-kal többet, mint egy évvel korábban. E szervezetek 72%-a egyéni, 22%-a társas vállalkozásként szerepelt a gazdasági szervezetek regiszterében, a nonprofit

szervezetek 6, a költségvetési és társadalombiztosítási szervek pedig 1% alatti részarányt képviseltek. (2011. január 1-jétől a gazdasági szervezetek gazdasági forma szerinti besorolása a GFO'11 nomenklátúra alapján történik, így a 2011. évi gazdálkodási forma szerinti, előbbinél részletesebb struktúra és az egyes gazdálkodási formák száma a korábbi évek adataival korlátozottan hasonlítható össze.)

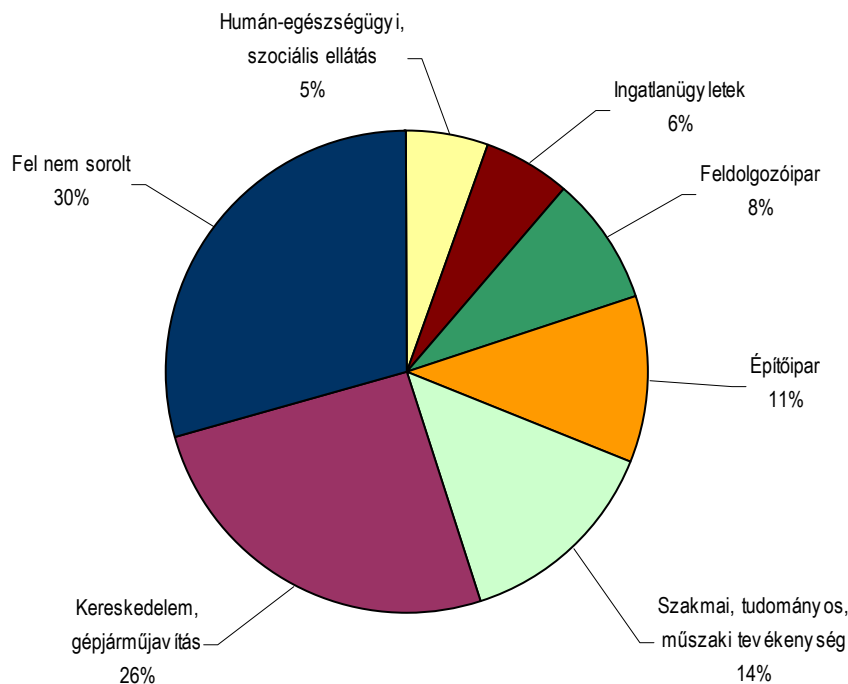
A megyében bejegyzett 69 800 egyéni vállalkozás mindössze 29%-a volt egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő vállalkozó (amely a 2010 végéig alkalmazott nomenklatúrában a vállalkozói igazolvánnyal rendelkezőknek felel meg). Az egyéni vállalkozások 56%-a a mezőgazdaságban koncentrálódott, és az ágazat szereplőinek túlnyomó többségét az őstermelők (mint adószámmal rendelkező magánszemélyek) adták. A munkavégzés jellege szerint az egyéni vállalkozók négytizede mellékfoglalkozásban, három-háromtizede pedig főfoglalkozásban, illetve nyugdíj mellett folytatta tevékenységét.

A Hajdú-Bihar megyei székhellyel rendelkező 21 500 társas vállalkozás 65%-át korlátolt felelősségű társaságként, 31%-át betéti társaságként, 1–1%-át részvénytársaságként, illetve szövetkezetként jegyezték, és 2%-ot képviselt a többi társas vállalkozási forma.

Főtevékenységük alapján a társas vállalkozások háromnegyede valamely szolgáltatási ágban volt bejegyezve, azon belül 26%-uk a kereskedelem, gépjárműjavítás, 14%-uk a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén folytatta tevékenységét. A termelő ágak közül az építőipar és a feldolgozóipar képviselt nagyobb súlyt, amelyekbe a társas vállalkozások 11, illetve 8%-a tartozott.

2. ábra

A társas vállalkozások megoszlása főbb nemzetgazdasági ágak szerint a megyében, 2011. december 31.

Hajdú-Bihar megyében az ezer lakosra jutó vállalkozások száma (170) kissé meghaladta az országos átlagot (166), ami a jelentős számú egyéni vállalkozás jelenlétéből adódott. A megyében az egyéni vállalkozások elterjedtsége (130) ugyanis 23%-kal múlta felül az országosan jellemző szintet (106), miközben a társas vállalkozások ezer lakosra jutó száma (40) mindössze az átlagos (60) kétharmadát tette ki.

Beruházás

A Hajdú-Bihar megyei székhelyű gazdasági szervezetek 143 milliárd forint értékű beruházást valósítottak meg 2011-ben, folyó áron számítva 18%-kal többet, mint egy évvel korábban. Ezen belül a gépek, berendezések, járművek beszerzéséhez, létesítéséhez, felújításához kapcsolódó kiadások nominálisan 46%-kal növekedtek, az épület- és egyéb építmény-beruházások ugyanakkor 2,5%-kal mérséklődtek. Az egyéb célra (ültetvény, erdő, tenyész- és igásállat, föld, telek stb. beszerzésére) fordított fejlesztési ráfordítások 20%-kal haladták meg a 2010. évi szintet. Így anyagi-műszaki összetételét tekintve a beruházások 50%-át a gép- és berendezés-beruházások jelentették, az épületek és egyéb építmények építése pedig 46%-os részarányt képviselt. (A beruházások fennmaradó 4%-át egyéb célra fordították.)

A teljesítményérték harmadát adó feldolgozóipar beruházásai – az egy évvel korábbi jelentős visszaesést követően – több mint négyötödével emelkedtek. A beruházások 15%-a a mezőgazdaságban valósult meg, ahol a jelentős gép- és berendezésberuházások hatására folyó áron 22%-kal többet fordítottak fejlesztésekre, mint 2010-ben. A mezőgazdasághoz hasonló súlyú energiaiparban pedig szintén a jelentős gépbeszerzések következtében történt 15%-os növekedés. A szolgáltató ágak közül az oktatás beruházásainak teljesítményértéke 22%-kal csökkent ugyan az előző évi igen magas bázishoz képest, de a széles körű intézménybővítések, -felújítások következtében, továbbra is erre a területre összpontosult a beruházások tizede. Az investíciók 5%-át adó kereskedelem, gépjárműjavítás ágban 1,7%-kal, a kisebb súlyú szállítás, raktározás területén pedig 7,6%-kal csökkentek a fejlesztési ráfordítások (ez utóbbiban a magas bázis is szerepet játszott). Jelentősen növekedtek ugyanakkor a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás és az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ág beruházásai.

Mezőgazdaság

A megye mezőgazdaságának növénytermesztési ágazata a fontosabb növénykultúrákat tekintve 2011-ben mind az előző évinél, mind a 2006–2010. évek átlagánál többnyire kedvezőbb hozamokkal zárt. Az egy évvel korábbinál egyedül a jelentősen lecsökkent területen (511 hektáron) termesztett cukorrépa hektáronkénti terméseredménye (58,8 tonna) maradt el, ugyanakkor a 2006–2010. évek átlagánál e növényből is 6,5 tonnával több termett hektáronként. A repce kivételével – amelyből 2,2 tonnát takarítottak be hektáronként – a megye meghatározó szántóföldi növényei az országos átlagot is meghaladták.

1. tábla

Fontosabb növények megyei terméseredményei

Növény	Betakarított terület, ha	Betakarított összes termés, tonna	Termésátlag, kg/ha	
			2011	2006–2010. évek átlaga
Búza	60 199	264 959	4 400	4 191
Kukorica	114 555	791 247	6 910	6 725
Cukorrépa	511	30 027	58 760	52 214
Napraforgó	41 157	111 494	2 710	2 424
Repce	2 807	6 167	2 200	2 056
Burgonya	1 565	51 170	32 700	30 771
Lucernaszéna	9 715	52 612	5 420	5 001

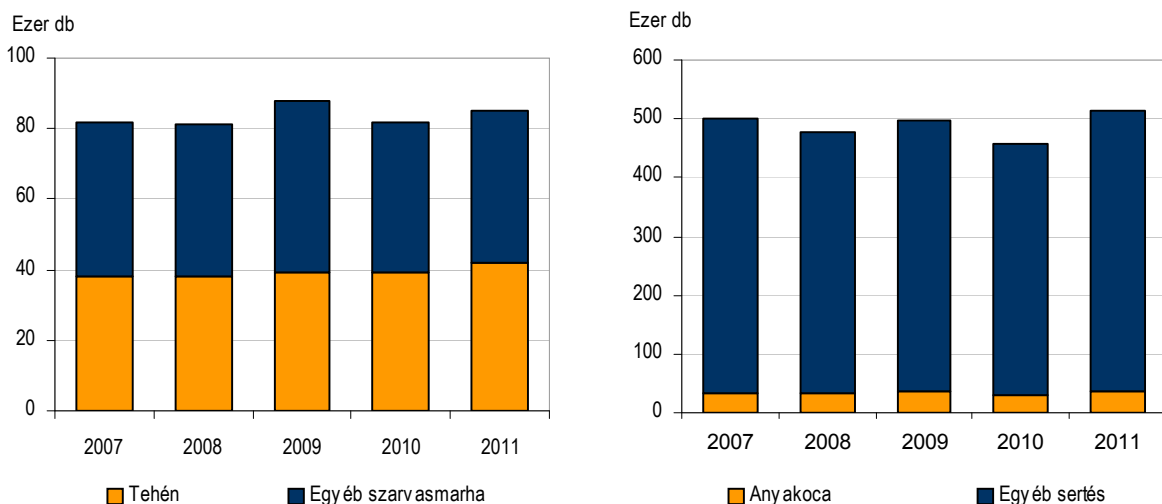
A szeptemberi meleg ugyan kedvezett az őszi betakarítású növények érésének, de a csapadékmentes időjárás a talaj-előkészítést és a vetést rendkívüli módon megnehezítette. Az Agrárgazdasági Kutató Intézet 2011. november 28-i jelentése szerint Hajdú-Bihar megyében

november végéig a tervezett őszi vetésterület 91%-án, azaz 97 ezer hektáron befejezték a talaj előkészítést. Ugyanakkor az őszi vetésű növények az előírányzott terület mintegy háromnegyedén kerültek földbe. A búza vetésének készütségi szintje az átlagosnál alacsonyabb volt (73%-os), az őszi árpáé és a tritikáléé magasabb (86 és 95%-os). A tavaszi vetésű növények tervezett vetésterületének (204 ezer hektár) kevesebb mint háromnegyedén készült el a magágy. A kemény talajon végzett munka azonban jelentősen megemelte a gépek üzemi költségét.

A 2011. december 1-jei állatszámítás adatai alapján a megye szarvasmarha-állománya (85 ezer) 3 ezerrel bővült az egy évvel korábbihoz képest, teljes egészében az anyaállatok számának emelkedéséből adódóan, amely így 42 ezret tett ki. Sertésből 514 ezret számláltak, amely az állomány 12%-os gyarapodását jelentette. Ugyanakkor a juhállományban (187 ezer) 16,1%-os fogyást mértek, a kecskék száma (7 ezer) pedig stagnált. A baromfifélék többségét csökkenés jellemezte, csak a ludak száma (208 ezer) nőtt, mintegy negyedével. Az egyéb haszonállatok (házinyúl, vágógalamb, méhcsalád) száma szintén jelentősen emelkedett.

3. ábra

A szarvasmarha- és a sertésállomány alakulása a megyében

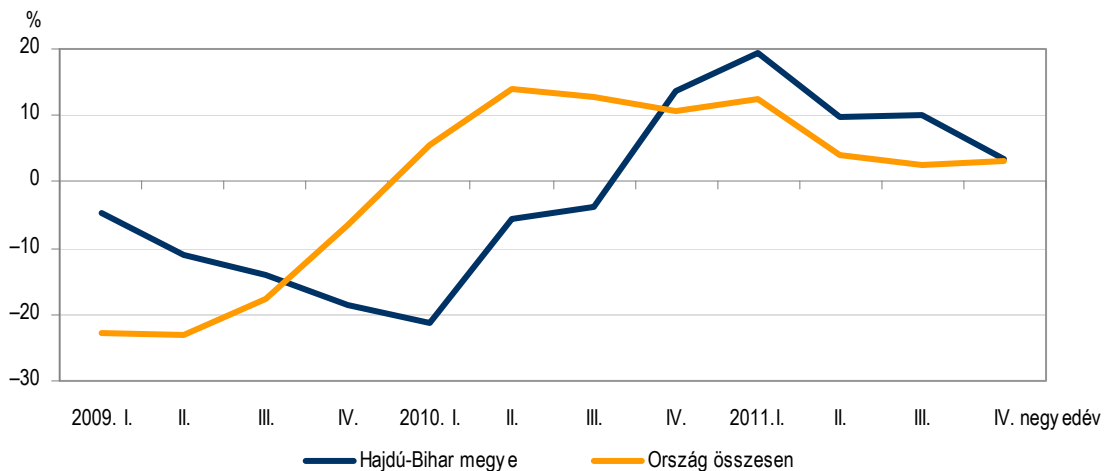
2011-ben a mezőgazdasági termékek árszínvonala az előző évi 16,8%-os növekedés után 19,3%-kal nőtt országosan a 2010. évihez képest. A növényi termékeknél 21,6, az élő állatok és állati termékek esetében 15,3%-os volt az áremelkedés.

Ipar

Hajdú-Bihar megye 2011. évi ipari termelése összehasonlítói áron számítva 10%-kal bővült az előző évihez képest a legalább öt főt foglalkoztató ipari vállalkozások telephely szerinti információi alapján. (Országosan ezzel egyidejűleg 5,3%-os növekedést regisztráltak). A bővülés különösen az I–III. negyedévben haladta meg az országost, amiben szerepet játszott az alacsony megyei bázis is.

Az iparosodottság mérsékelt szintjét jelzi, hogy az egy lakosra jutó megyei ipari termelési érték az országos 55%-át tette ki.

Az ipari termelési volumen változása
(előző év azonos időszakához képest)

A telephelyekéhez hasonló ütemű bővülést mutatnak a megyei székhelyű, legalább 50 fős szervezetek adatai is. Az expanzió – az országos folyamathoz hasonlóan – a külpiacok élénkülésének köszönhető.

Az ipari termelés növekedésében elsősorban a megyei két legjelentősebb ágazat teljesítménye játszott szerepet. Közülük nagyobb mértékben (37%-kal) az exportorientált gépipar produktuma nőtt, amely az ipari termelésből 26%-kal részesedett. A gyógyszeripar bővülése szintén átlag feletti volt, és a vegyi anyag, termék gyártása ágazattal együtt az ipari termelés háromtizedét adták. Ugyanakkor a többi, viszonylag nagyobb súlyú ágazat közül a kizárólag belföldre szolgáltatást nyújtó energiaipar teljesítménye 20%-kal, az ugyancsak döntően hazai piacra termelő élelmiszeriparé 6,1%-kal maradt el az egy évvel korábbtól.

2011-ben a megyei székhelyű közepes és nagyméretű ipari vállalkozásoknál átlagosan 19,5 ezren álltak alkalmazásban, 3,3%-kal kevesebben, mint egy évvel korábban.

Az ipari termelői árak szintje 2011-ben országosan 4,2%-kal volt magasabb a 2010. évinél. A növekedés a belföldi értékesítés árainak 6,2%-os és az export árszínvonal szerényebb, 2,8%-os emelkedéséből adódott. (Egy évvel korábban kissé nagyobb, 4,5%-os áremelkedés történt.)

Építőipar

A 2010. évi enyhe emelkedést követően 2011-ben ismét csökkent a Hajdú-Bihar megyei székhellyel rendelkező építőipari vállalkozások teljesítménye. A legalább öt főt foglalkoztató szervezetek a tárgyévben 46 milliárd forint építőipari termelési értéket hoztak létre, összehasonlító áron 1,9%-kal kevesebbet, mint az előző évben. (Országosan – ugyanezen szervezetek körében – 6,0%-os csökkenés történt.) A megyei csökkenést döntően a közműépítéssel foglalkozó szervezetek termelésének 34%-os visszaesése okozta, amiben az előző évi magas bázis is szerepet játszott.

Építményfőcsoportok szerint a termelési érték nagyobb részét, hattizedét kitevő épület építés volumene 0,9%-kal növekedett, az egyéb építményeken végzett munkáké ugyanakkor 5,8%-kal csökkent a 2010. évihez képest.

2011. december 31-én a megfigyelt építőipari vállalkozások teljes szerződésállományának értéke 24,4 milliárd forintot tett ki, összehasonlító áron 14%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Ezen belül az épületek építésére kötött megállapodások volumene 9,5, az egyéb építményekre vonatkozóké 28%-kal maradt el a bázis szinttől.

Az építőipar termelői árai 2011-ben országosan 2,2%-kal emelkedtek 2010-hez képest.

Kereskedelmi szálláshelyek

Hajdú-Bihar megye kereskedelmi szálláshelyeinek vendégforgalma a csökkenő belföldi kereslet miatt összességében elmaradt a 2010. évitől. (Országosan a vendégéjszakák enyhébb visszaesését regisztrálták.)

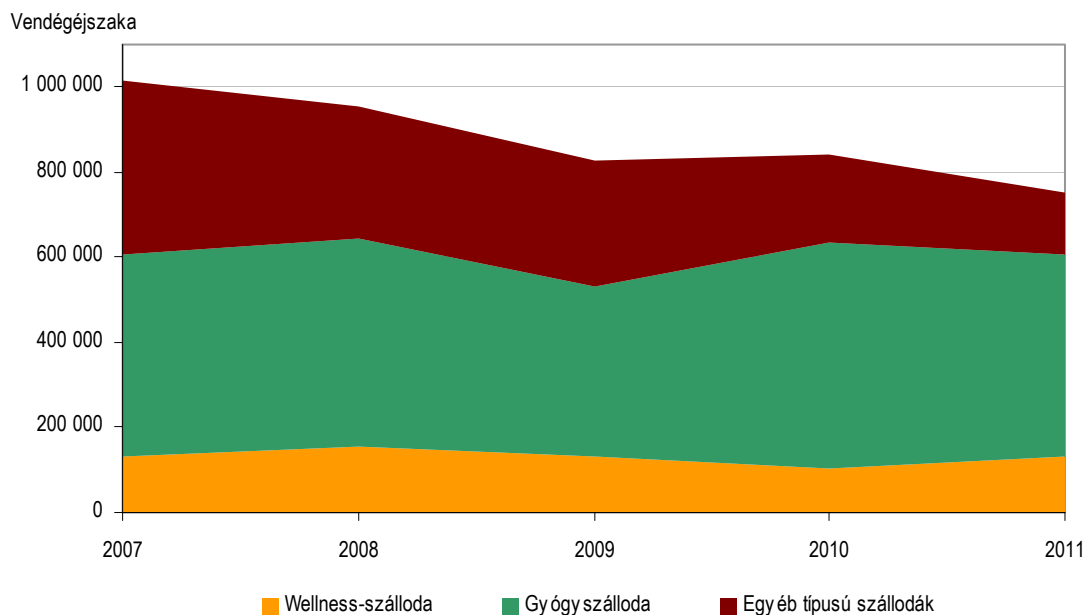
Az év folyamán összesen 319 ezer vendég 1 millió 13 ezer vendégéjszakát töltött el a hajdú-bihari szálláshelyeken. A vendégek száma az előző évhez képest 8,5, a vendégéjszakáké 11%-kal csökkent. Ezen belül a vendégforgalom meghatározó részét (71%-át) adó belföldi vendégek és az általuk eltöltött éjszakák száma egyaránt hetedével esett vissza.

A külföldi vendég-forgalom a vendégéjszakák alapján a belföldinél kisebb mértékben (2,6%-kal) maradt el az előző évitől, a vendégszám 3,1%-os növekedése mellett. A legtöbben továbbra is Romániából, Lengyelországból és Németországból érkeztek. Közülük egyedül a német turisták vendégforgalma mérséklődött. Élénkült a Szlovákiából és Ukrajnából érkező idegenforgalma is.

A vendégek és a vendégéjszakák száma a közösségi szálláshelyek (turista- és ifjúsági szállók) kivételével valamennyi szálláshelytípus esetében csökkent. A vendégek nagyobb hányada (héttizede) szállodákban szállt meg. A szállodák közül leginkább a gyógyszállodákat és a wellness-szállodákat preferálták a vendégek, ahol a vendégéjszakák 63, illetve 17%-át realizálták. Míg a gyógyszállodák forgalma gyengült, addig a wellness-szállodáké 2011-ben növekedett, így az év során ezek az egységek az előző évihez képest 16%-kal több vendéget és 25%-kal több vendégéjszakát regisztráltak.

5. ábra

A vendégéjszakák alakulása a megyében szállodatípusonként

A vendégforgalom mérséklődésével egyidejűleg csökkent a szálláshelyek bevétele. A kereskedelmi szálláshelyek összesen 10 milliárd forint bruttó árbevételért érték el, amelyből a szállásdíj 4,6 milliárd forintot tett ki. Az összes bevétel folyó áron számítva 7,0%-kal, a szállásdíj bevétel pedig 12%-kal maradt el az előző évitől. A szállásdíj bevételek hattizede a belföldi vendégektől származott. Az összes belföldi szállásdíj 37%-át – az előző évinél 9 százalékponttal kisebb hányadát – üdülési csekkkel fizették ki. A beváltott üdülési csekkek értéke elérte az 1023 millió forintot.

Lakásépítés

Folytatódott a lakásépítések csökkenése. Hajdú-Bihar megyében 2011-ben 593 új lakást vettek használatba, az előző évi alacsony bázisnál 7,9%-kal kevesebbet. Országosan a megyeinél is nagyobb mértékű, 39%-os csökkenés történt a lakásépítések területén. Ennek ellenére az építések intenzitása (tízezer lakosra vetített száma) Hajdú-Biharban (11,0) az országos értéktől (12,7) elmaradt, azonban a – főváros és Pest megye nélkül számított – vidéki átlagot (8,9) meghaladta.

A lakásépítések megyei visszaesése a községeket és a megyeszékhelyet érintette, ahol az átadott lakások száma mindössze az előző évi szint hat-, illetve héttizedét érte el. Ezzel egyidejűleg a megye többi városában negyedével bővültek az építések. Így a használatba vett lakások több mint fele a megyeszékhelyen kívüli városokban, 35%-a Debrecenben, 10%-a pedig a községekben épült.

Az építetőkörön belül továbbra is a magánszemélyek részesedése meghatározó (85%), bár az általuk építtetett lakások aránya csökkent az előző évihez képest. A vállalkozások részesedése (12%) kissé nőtt, és 2011-ben a helyi önkormányzatok és az egyéb építetők is részt vállaltak a megyei lakásépítésben. Az építetőkör struktúra módosulásából adódóan csökkent a saját használatra épített lakások aránya (84%), és emelkedett az értékesítési céllal építetteké (15%). Az új lakások héttizedét családi házként vették használatba. Az épített lakások átlagos alapterülete 109 m² volt, és többségüket (54%) négy- vagy többszobásra tervezték.

A Hajdú-Bihar megyei építési hatóságok 483 új lakás építésére adtak ki engedélyt 2011-ben, 8,7%-kal kevesebbre, mint az előző évben.

2. tábla

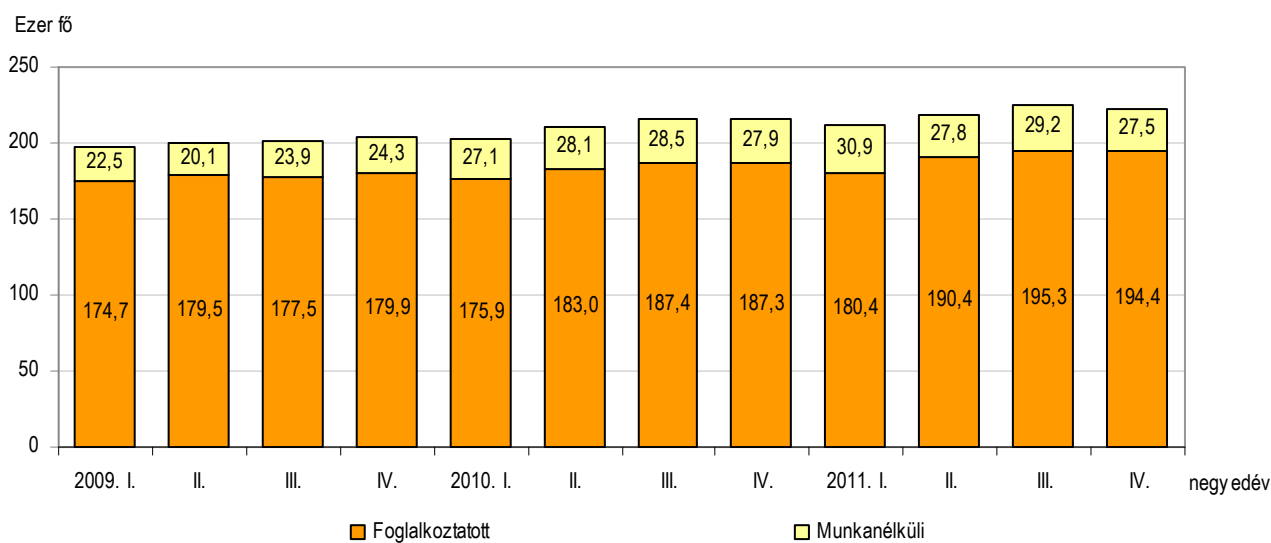
Lakásépítés, -megszűnés, kiadott lakásépítési engedélyek

Megnevezés	Épített		Megszűnt		Kiadott lakásépítési engedélyek	
	lakások				száma	előző év = 100,0
	száma	előző év = 100,0	száma	előző év = 100,0		
Debrecen	208	71,5	48	65,8	224	97,0
Többi város	326	124,9	144	202,8	196	78,7
Községek	59	64,1	78	159,2	63	128,6
Megye összesen	593	92,1	270	139,9	483	91,3
Ország összesen	12 655	60,8	2 752	108,0	12 488	72,0

Az év végéig 270 lakás szűnt meg, 77-tel több, mint 2010-ben. Az építések és megszűnések egyenlegeként Hajdú-Bihar megye lakásállománya 323 lakással bővült.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A Központi Statisztikai Hivatal **lakossági munkaerő-felmérése** alapján 2011 IV. negyedévében a hajdú-bihari 15–74 éves népesség 53,8%-a, mintegy 222 ezer fő volt jelen a munkaerőpiacon foglalkoztatottként, vagy munkanélküliként. A megfigyelt időszakban a bővülő foglalkoztatottság és a mérséklődő munkanélküliség eredményeként, a népesség gazdasági aktivitása kissé fokozódott az előző év azonos időszakában mérthez képest. A IV. negyedévben a felmérés fogalmi meghatározása szerint átlagosan 194 ezer fő számított foglalkoztatottnak, a 15–74 éves népesség 47,1%-a. (Országosan a foglalkoztatási ráta a megyeinél magasabb, 50,2% volt).

A gazdaságilag aktívák száma a megyében

Ugyanakkor a munkanélküliek száma 1,3%-kal csökkent, és átlagosan 27,5 ezer főt tett ki, a gazdaságilag aktív népesség 12,4%-át. (Országosan 10,7%-os volt a munkanélküliségi ráta.)

Az **intézményi adatgyűjtés** alapján Hajdú-Bihar megyében 2011-ben a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, létszámtól függetlenül a költségvetési és társadalombiztosítási intézményeknél, illetve a megfigyelt nonprofit szervezeteknél átlagosan mintegy 112 ezer fő állt alkalmazásban. Ezen belül 68 ezer főt a versenyszférában, 36 ezer főt pedig költségvetési szerveknél alkalmaztak. A versenyszférában 0,4%-kal, a költségvetési szerveknél pedig 6,6%-kal kevesebben álltak alkalmazásban, mint 2010-ben. A létszám visszaesése többnyire a fizikai foglalkozásúakat érintette.

A vizsgált időszakban a megyében 16 ezer fő dolgozott részmunkaidőben. Számuk 2010-hez képest 15%-kal bővült, és az alkalmazottakon belüli arányuk 2 százalékponttal 14%-ra emelkedett.

3. tábla

Alkalmazásban állók a megyében, 2011

Állománycsoport	Összesen	ebből	
		versenyszféra	költségvetés
Fő			
Fizikai foglalkozású	62 814	47 223	11 266
Szellemi foglalkozású	49 152	21 079	24 825
Összesen	111 966	68 301	36 091
Előző év=100,0			
Fizikai foglalkozású	95,6	98,8	84,1
Szellemi foglalkozású	100,1	101,2	98,3
Összesen	97,5	99,6	93,4

A munkaerő-piaci helyzet más irányú megközelítéséhez a **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat nyilvántartott álláskeresőkre** vonatkozó adatai nyújtanak információt. E szerint Hajdú-Bihar megyében 2011. december végén mintegy 45 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, 2700 fővel (5,7%-kal) kevesebbet, mint egy évvel korábban. A regisztrált állományon belül 4800 főt pályakezdőként jegyezték, számuk az átlagosnál mérsékeltebben (3,1%-kal) csökkent a

2010. december végén mérthez képest. Az átlagosnál szintén lényegesen kisebb ütemű (2,6%-os) fogyás jellemezte a nyilvántartott álláskereső nők számát, akik a regisztráltak 49%-át tették ki. Ugyanakkor a fiatal (25 év alatti) álláskeresők száma az átlagosnál nagyobb mértékben (7,6%-kal) fogyott, így a regisztrált állománynak az egy évvel korábbinál némileg kisebb részét (16%-át) képviselték. Az álláskeresők 4,8%-a (2100 fő) megváltozott munkaképességű volt, számuk az egy évvel korábbihoz képest kissé emelkedett. A megváltozott munkaképességű álláskeresők körét ugyanakkor országosan (1,6%-os) csökkenés jellemezte.

Az álláskeresők csak valamivel több mint fele jogosult valamilyen típusú ellátásra. Az ellátottak száma (24 360 fő) mintegy ötödével maradt el az egy évvel korábitól, összefüggésben a jogosultság megállapításának, illetve a támogatás folyósításának 2011 szeptemberétől megváltozott feltételeivel. A vizsgált időpontban 6500 fő álláskeresési járadékban, további 580 fő a kifutóban lévő álláskeresési segélyben, illetve 17 300 fő szociális ellátásban¹ részesült. A járadékosok száma tizedével, a segélyezettek köre kilencztedével csökkent, a szociális ellátásban részesülőké pedig 2,1%-kal bővült az egy évvel korábbihoz képest.

A megyében 2011. december végén 3670 munkahely várt kiközvetítésre. Az egy évvel korábbinál jóval több bejelentett betöltetlen álláshely ellenére 2011 végén egy álláshelyre 12–13 álláskereső jutott.

2011 decemberében mintegy 11 500 fő vett részt aktív foglalkoztatáspolitikai programokban, háromszor annyi, mint egy évvel korábban. A programokban résztvevők legnagyobb részét, (kétharmadát) a közfoglalkoztatás támogatásában érintettek tették ki, képzésben pedig kevesebb, mint tizedük részesült.

Keresetek

Hajdú-Bihar megyében 2011-ben a teljes munkaidőben foglalkoztatottak **havi bruttó átlagkeresete** 177 ezer forintot tett ki, ezen belül a szellemi foglalkozásúaké átlagosan 229 ezer, a fizikaiaké pedig 130 ezer forintot. A bruttó átlagkereset összességében 5,5%-kal haladta meg az előző évit. A versenyszféra alkalmazottainak keresete az átlagot meghaladóan, 6,0%-kal, a költségvetési szerveknél dolgozóké az átlagosnál kissé mérsékeltebben 5,1%-kal növekedett. A szellemi foglalkozásúak keresete az iparban volt a legmagasabb (326 ezer forint), ami több mint kétszerese a legalacsonyabbnak számító szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (154 ezer forint), illetve a humán-egészségügyi, szociális ellátás (161 ezer forint) ágak szellemi foglalkoztatottjai keresetének. A fizikai foglalkozásúak az információ, kommunikáció ágban kerestek legtöbbit (175 ezer forintot), és – a szellemiekhez hasonlóan – a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágban a legkevesebbet (98 ezer forintot). A hajdú-bihari alkalmazottak bruttó keresetszínvonala összességében 17%-kal alacsonyabb volt az országosan jellemzőnél.

Az egyéb kereseti elemeket – mint például az étkezési, munkába járási, lakhatási költségtérítés – is figyelembe véve a megyében alkalmazásban állók átlagosan havi bruttó 188 ezer forintos **munkajövedelemmel** rendelkeztek, amely 6,1%-kal volt magasabb a 2010. évinél. A kereseten felüli, úgynevezett egyéb munkajövedelmek az összes jövedelem 5,6%-át tették ki.

Az alkalmazottak havi bruttó átlagkeresete alapján a családi kedvezmények figyelembe vétele nélkül 119 ezer forint **nettó kereseti átlag** számítható. A szellemi foglalkozásúak havonta átlagosan 149 ezer forintot, a fizikai foglalkozásúak pedig mintegy 92 ezer forintot vihettek haza. A nettó kereseti átlag 3,8%-kal haladta meg az előző évit.

¹ Tartalmazza a rendelkezésre állási támogatásban, a rendszeres szociális segélyben és a bérpótló juttatásban részesülők számát, mely 2011. szeptember 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Népesség, népmozgalom

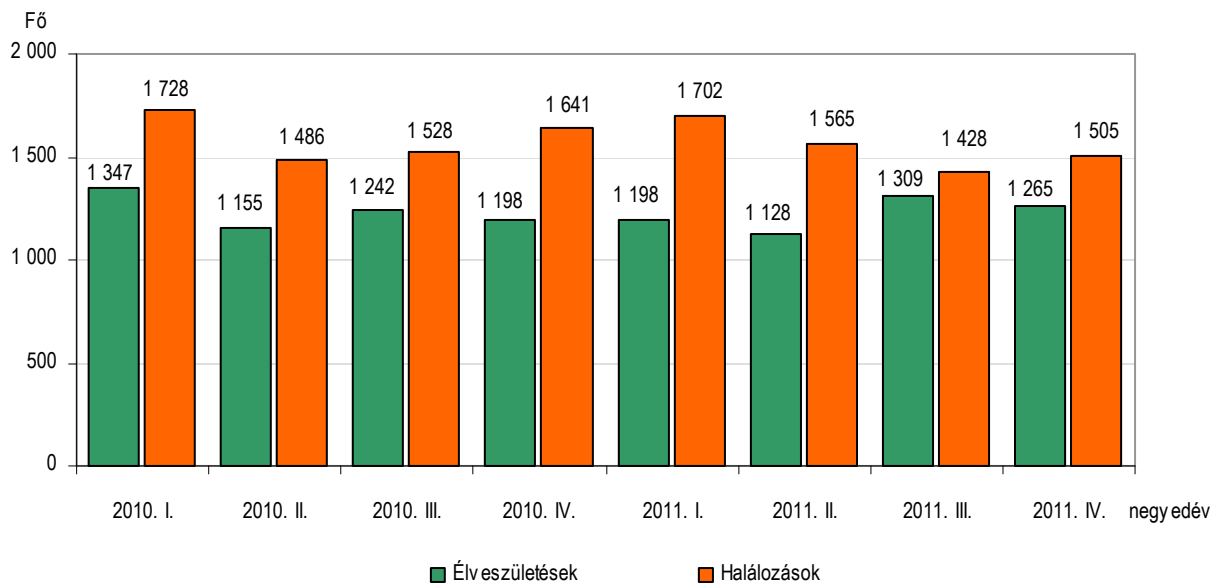
Hajdú-Bihar megye népessége 2012. január 1-jén előzetes adatok szerint 538 ezer főt tett ki, az egy évvel korábbinál mintegy 1700 fővel kevesebbet. A csökkenés háromnegyedét a születések és halálozások egyenlegeként kialakult természetes fogyás adta, a negyedét pedig a vándorlási veszteség okozta.

Előzetes adatok szerint 2011-ben 4900 gyermek született, közel 1%-kal kevesebb, mint 2010. évben. A halálozások számának (6200) a születésekénél nagyobb mértékű – 2,9%-os – visszaesésével a természetes fogyás üteme mérséklődött.

(Országosan az előző évinél 2,5%-kal kevesebb újszülött jött a világra, és a halálozások száma 1,3%-kal volt alacsonyabb, így a természetes fogyás üteme fokozódott.)

7. ábra

Élveszületés, halálozás a megyében

Hajdú-Biharban 2011-ben összesen 21 egy éven aluli halálesetet regisztráltak, 8-cal kevesebbet az előző évinél, így az ezer élveszületésre jutó csecsemőhalálozások száma a 2010. évi 5,9-ről 4,3-ra mérséklődött, és kedvezőbb volt az országosnál (4,9 ezrelék).

A megyében 2011. év folyamán 1740 pár kötött házasságot, 3,2%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Országosan ugyanakkor 0,6%-kal több házasság kötött.

Közlekedési balesetek

A megye közútjain 2011-ben 860 személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt, 8,1%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. (Országosan kisebb mértékben, 2,9%-kal csökkent a balesetek száma). A csökkenésben szerepet játszott a fokozott közúti ellenőrzés és a növekvő üzemanyagárak miatt előtérbe került tömegközlekedés. A megyében regisztráltak az országban történt esetek 5,4%-át. A balesetek többsége – 592 eset – könnyű, 233 súlyos sérüléssel végződött, 35 eset pedig halálos áldozatot követelt. Nagyobb mértékben (14, illetve 13%-kal) csökkent a súlyos és a halálos kimenetelű balesetek száma, és 5,3%-kal kevesebb lett a könnyű sérüléssel járóké is 2010-hez viszonyítva. A közúti balesetet szenvedett 1138 személy közül a legtöbben – 839-en – könnyű, 260-an súlyos sérülést szenvedtek és 39-en életüket veszítették. A könnyebben sérült személyek száma 5,5%-kal, a súlyosan sérülteké megközelítőleg a hetedével, az elhunytaké pedig ötödével csökkent az előző évhez mérten.

A közúti balesetek főbb adatai, 2011

Megnevezés	Hajdú-Bihar megye		Ország összesen	
	száma	előző év=100,0	száma	előző év=100,0
Balesetek				
Könnyű sérüléssel	592	94,7	10 737	100,2
Súlyos sérüléssel	233	86,0	4 527	91,6
Halálos	35	87,5	563	86,7
Összesen	860	91,9	15 827	97,1
Ebből: ittasan okozott	55	61,8	1 645	87,4
Balesetet szenvedett személyek összesen				
Könnyen megsérültek	839	94,5	15 020	98,5
Súlyosan megsérültek	260	85,2	5 152	90,8
Meghaltak	39	79,6	638	86,2
Összesen	1 138	91,6	20 810	96,1

Jelentősen csökkent az ittas állapotban előidézett balesetek száma, 55 esetben játszott szerepet az alkoholos befolyásoltság. Az év folyamán bekövetkezett balesetek 58%-át személygépkocsival, 16%-át kerékpárral, 13%-át pedig tehergépkocsival okozták. A járművezetők hibája miatt bekövetkezett balesetek jelentős hányada (28–28%-a) az elsőbbségadás szabályainak megsértéséből és a sebesség nem megfelelő megválasztásából adódott. Az esetek 23%-át a szabálytalan irányváltatás, haladás, kanyarodás idézte elő. A közúti közlekedési balesetek 4,9%-a a gyalogosok hibájából történt, leggyakrabban az úttesten való szabálytalan áthaladás és álló jármű előtti áthaladás következtében.

Táblázatok

Összehasonlító adatok (megye – régió – ország)

2011. I–IV. negyedév

Megnevezés	Hajdú-Bihar	Jász- Nagykun- Szolnok	Szabolcs- Szatmár- Bereg	Észak-Alföld	Ország
	megye				
Lakónépesség					
Népesség száma, ezer fő ^{a)}	538	383	552	1 473	9 962
Népesség indexe	99,7	99,0	99,4	99,4	99,8
Ipar					
Termelés volumenindexe ^{b)}	110,0	94,7	121,1	103,8	105,3
Egy lakosra jutó termelési érték ^{b)} , ezer Ft	1 238,3	2 989,9	926,3	1 577,6	2 270,6
Termelés volumenindexe ^{c)}	110,1	108,1	120,9	112,0	104,8
Értékesítés volumenindexe ^{c)}	100,2	106,9	115,7	105,2	99,8
Ezen belül: belföldi	88,0	98,8	97,9	91,5	87,6
export	126,2	111,6	124,9	120,2	108,3
Értékesítésből az export aránya, %	40,2	66,2	71,0	54,7	64,0
Építőipar					
Építőipari termelés volumenindexe ^{d)}	98,1	110,0	106,3	103,7	94,0
Egy lakosra jutó termelési érték, ^{d)} ezer Ft	85,5	80,7	64,9	76,5	116,2
Turizmus					
Vendégek száma, ezer	319,3	155,3	127,3	601,8	7 586,7
Vendégek számának indexe	91,5	107,0	102,7	97,4	101,5
Vendégéjszakák száma, ezer	1 013,1	437,0	237,6	1 687,8	19 434,9
Vendégéjszakák számának indexe	88,8	102,4	98,8	93,4	99,4
Regisztrált vállalkozások^{e)}					
Regisztrált vállalkozások száma	91 314	50 511	110 696	252 521	1 651 507
1000 lakosra jutó vállalkozás	170	132	201	171	166
Beruházás					
Teljesítményérték, millió Ft	142 908	60 767	63 789	267 464	3 198 228
Egy lakosra jutó teljesítményérték, ezer Ft	265,1	157,8	115,1	181,0	320,7
Gazdasági aktivitás^{f)}					
Aktivitási arány, %	53,8	54,0	52,5	53,3	56,2
Foglalkoztatási arány, %	47,1	48,6	44,0	46,3	50,2
Munkanélküliségi ráta, %	12,4	9,9	16,2	13,1	10,7
Alkalmazásban állók száma és keresete^{g)}					
Alkalmazásban állók					
száma, ezer fő	111,7	78,9	101,5	292,4	2 691,6
számának indexe	97,5	95,8	94,2	95,9	99,6
havi bruttó átlagkeresete, Ft	177 129	162 642	161 851	168 013	213 054
havi bruttó átlagkeresetének indexe	105,5	106,7	109,0	107,1	105,2
havi nettó átlagkeresete ^{h)} , Ft	119 386	111 377	110 646	114 249	141 127
havi nettó átlagkeresetének indexe ^{h)}	103,8	104,4	106,0	104,8	106,4
Lakásépítés					
Épített lakás	593	211	342	1 146	12 655
Épített lakások indexe	92,1	58,4	65,8	75,1	60,8
Tízezer lakosra jutó épített lakások száma	11,0	5,5	6,2	7,8	12,7

a) 2012. január 1-jén.– b) A 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai.– c) A 49 főnél többet foglalkoztató szervezetek székhely szerinti adatai.– d) A 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek székhely szerinti adatai.– e) Az országos adatok a külföldön működőkkel együtt.– f) A KSH munkaező-felmérése alapján, IV. negyedévi adatok.– g) A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai.– h) Családi kedvezmény nélkül.
Index: előző év azonos időszaka (időpontja) = 100,0

Gazdasági-társadalmi jelzőszámok I., 2011

Megnevezés	Hajdú-Bihar megyében				Országosan, I–IV. n. év
	I. n. év	I. félév	I–III. n. év	I–IV. n. év	
Ipari termelés értéke ^{a)} , millió Ft	159 229	317 462	477 851	667 457	22 647 401
előző év azonos időszaka = 100,0	119,3	114,3	112,8	110,0	105,3
Ipari termelés értéke ^{b)} , millió Ft	128 364	257 093	385 593	537 944	20 465 825
előző év azonos időszaka = 100,0	121,9	117,6	116,2	110,1	104,8
Ipari értékesítés ^{b)} , millió Ft	253 397	416 875	572 781	818 425	22 537 891
előző év azonos időszaka = 100,0	95,6	96,6	99,1	100,2	99,8
Ezen belül: belföldi értékesítés, millió Ft	178 815	263 241	340 067	489 021	8 106 197
előző év azonos időszaka = 100,0	86,0	84,9	86,1	88,0	87,6
export, millió Ft	74 582	153 634	232 714	329 404	14 431 694
előző év azonos időszaka = 100,0	130,4	126,3	127,1	126,2	108,3
Építőipari termelés értéke ^{c)} , millió Ft	7 089	18 716	30 943	46 087	1 159 212
előző év azonos időszaka = 100,0	98,0	108,4	93,4	98,1	94,0
Épített lakások száma	170	271	378	593	12 655
előző év azonos időszaka = 100,0	133,9	108,4	81,3	92,1	60,8
Megszűnt lakások száma	38	135	194	270	2 752
előző év azonos időszaka = 100,0	76,0	148,4	148,1	139,9	108,0
Kiadott lakásépítési engedélyek száma	110	216	360	483	12 488
előző év azonos időszaka = 100,0	83,3	63,2	82,6	91,3	72,0
Élveszületések száma	1 198	2 326	3 635	4 900	88 050
előző év azonos időszaka = 100,0	89,2	93,0	97,1	99,2	97,5
Halálozások száma	1 702	3 267	4 695	6 200	128 700
előző év azonos időszaka = 100,0	99,4	101,6	99,0	97,1	98,7
Természetes szaporodás, fogyás (–)	–504	–941	–1 060	–1 300	–40 650
előző év azonos időszaka = 100,0	136,6	132,2	106,2	90,2	101,3
A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak száma	178 549	424 866	825 106	1 013 145	19 434 914
előző év azonos időszaka = 100,0	100,9	94,2	89,4	88,8	99,4
Ebből: külföldiek	34 498	136 346	299 893	348 094	9 920 339
előző év azonos időszaka = 100,0	100,0	103,5	96,4	97,4	103,2
Beruházások teljesítményértéke, millió Ft	24 416	60 364	95 417	142 908	3 198 228
Alkalmazásban állók száma ^{d)}	108 424	111 118	111 915	111 966	2 691 589
előző év azonos időszaka = 100,0	98,5	98,1	97,6	97,5	99,6
Alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete ^{d)} , Ft	175 482	175 169	175 050	177 129	213 054
előző év azonos időszaka = 100,0	100,3	103,5	104,8	105,5	105,2
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete ^{d) e)} , Ft	118 753	118 392	118 202	119 386	141 127
előző év azonos időszaka = 100,0	100,0	102,3	103,2	103,8	106,4
Alkalmazásban állók átlagos havi munkajövedelme ^{d)} , Ft	184 492	184 754	185 225	187 650	227 253
előző év azonos időszaka = 100,0	101,0	103,7	105,3	106,1	105,2

a) A 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai, az indexek összehasonlító áron.– b) A 49 főnél többet foglalkoztató szervezetek székhely szerinti adatai, az indexek összehasonlító áron.– c) A 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek székhely szerinti adatai, az indexek összehasonlító áron.– d) A 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai.– e) Családi kedvezmény nélkül.

Gazdasági-társadalmi jelzőszámok II., 2011

Megnevezés	Hajdú-Bihar megyében				Országosan, IV. n. év
	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	
Foglalkoztatottak száma ^{a)} , ezer fő	180,4	190,4	195,3	194,4	3 850,6
előző év azonos időszaka = 100,0	102,6	104,0	104,2	103,8	101,2
Munkanélküliek száma ^{a)} , ezer fő	30,9	27,8	29,2	27,5	459,0
előző év azonos időszaka = 100,0	114,0	98,9	102,4	98,7	99,3
Gazdaságilag inaktív népesség száma ^{a)} , ezer fő	201,9	194,4	188,0	221,9	3 361,1
előző év azonos időszaka = 100,0	96,7	97,0	96,1	103,1	98,4
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	14,6	12,8	13,0	12,4	10,7
Nyilvántartott álláskereső száma az időszak végén	52 034	44 261	42 810	44 530	552 308
előző év azonos időpontja = 100,0	104,2	107,6	101,8	94,3	93,4
Álláskeresői járadékban részesültek száma az időszak végén	8 773	5 927	6 180	6 525	97 964
előző év azonos időpontja = 100,0	100,1	96,5	91,2	90,5	84,6
Álláskeresői segélyben részesültek száma az időszak végén	5 582	3 240	2 798	580	9 710
előző év azonos időpontja = 100,0	121,5	104,6	60,5	9,6	12,6
Szociális ellátásban részesültek száma az időszak végén ^{b)}	17 736	16 309	15 955	17 255	192 048
előző év azonos időpontja = 100,0	104,0	110,8	108,8	102,1	105,7

a) A KSH munkaerő-felmérése alapján. – b) Tartalmazza a rendelkezésre állási támogatásban, a rendszeres szociális segélyben és a bérpótló juttatásban részesülők számát, mely 2011. szeptember 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

További információk, adatok (linkek):

[Részletes megyei adatok](#)

[Táblák \(STADAT\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Malakucziné Póka Mária
További információ: Novák Géza
 Telefon: (+36-52/529-809) geza.novak@ksh.hu

Információs szolgálat, telefon: (+36-52/529-885, +36-52/529-829,
 +36-52/529-804)